

การประเมินผลหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล มหาวิทยาลัยคริสเตียน*

พัชรภรณ์ อารีย์**, เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย***, เนตรชนก ศรีทุมมา****,
นฤมล ปทุมรักษ์****, กรรณิการ์ ฉัตรดอกไม้ไพร*****

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินผลหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) โดยการประเมินผลความพึงพอใจในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ตามแนวคิดโมเดล ซิปป์ของสตาฟเฟิลบีม และคณะ (1971)

รูปแบบการวิจัย : การวิจัยเชิงประเมินผลแบบผสมผสาน

วิธีดำเนินการวิจัย : กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยเชิงปริมาณคือ ผู้บริหารและอาจารย์ 13 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 6 คน นักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ 16 คน และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต 4 คน และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพคือ นักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ 8 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ 3) แบบสอบถามประเมินผลผลิตหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา 4) แบบสอบถามประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสถานประกอบการ และ 5) แนวการสนทนากลุ่ม มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ 2-4 เท่ากับ .90, .90 และ .90 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบสอบถามดังกล่าวเท่ากับ .98, .97 และ .94 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและสถิติวิเคราะห์ตามเนื้อหา

ผลการวิจัย : ผลการวิจัยพบว่า บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา นักศึกษา และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการทางการบริหารการพยาบาลโดยเฉพาะจุดเน้นการบริหารและการวิจัย โครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสม สำหรับผลผลิตคือ ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานดีเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษามีความสำเร็จในหน้าที่การงานในวิชาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียนในหลักสูตร หลักสูตรนี้ควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับ 1) โครงสร้างหลักสูตรควรมีรายวิชาปฏิบัติที่นักศึกษาได้ติดตามผู้บริหารทางการพยาบาลระดับสูง 2) ปรับเนื้อหาบางรายวิชา และมีการกำหนดขอบเขตของหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษา 3) ลดจำนวนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์เร็วขึ้น 4) ปรับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องเรียนวิทยานิพนธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้กับอาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ให้บริการสม่ำเสมอและเสมอภาค ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน และมีการพัฒนาวิชาการร่วมกันระหว่างศิษย์เก่า นักศึกษา และอาจารย์

สรุปและขอเสนอแนะ : ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรนี้ให้ตรงตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การประเมินผลหลักสูตร, หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, โมเดลซิปป์

วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564 หน้า 54-75

*งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยคริสเตียน

**รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

***ศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

*****อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Corresponding author, e-mail: areepatcharaporn@gmail.com Tel. 0632349697

วันที่รับบทความ: 13 กรกฎาคม 2564, วันที่แก้ไขบทความเสร็จ: 24 กันยายน 2564, วันที่ตอบรับบทความ: 9 ตุลาคม 2564

The Curriculum Evaluation of Doctor of Philosophy in Nursing Management, Christian University of Thailand*

Patcharaporn Aree**, Phechnoy Singchugchai***, Netchanok Sritoomma****

Narumon Prathomaruk****, Kannika Chatdokmaiprai*****

Abstract

Purpose : The objective of this research was to evaluate the curriculum of Doctor of Philosophy in Nursing Management (2559 B.E.), College of Nursing, at a Private University. The evaluation focused on context, input, process, and product, using the CIPP model of Stufflebeam et al (1971)

Design : Curriculum evaluation with mixed method research.

Methods : The samples participated the quantitative research were 13 administrators and instructors, 6 graduates, 16 doctoral students, and 4 educates' employers, and the informants participated the qualitative research were 8 doctoral students. The research instruments were as follows: 1) Personal characteristics questionnaire, 2) Context, input factors, and process evaluation questionnaire, 3) Product evaluation or characteristic desire evaluation according to graduate questionnaire, 4) Characteristic desire evaluation according to organizational need questionnaire, and 5) Focus group interview guideline. The content validity index of research instrument no. 2-4 were .90, .90, and .90, respectively. The reliability of these three questionnaires were .98, .97, and .94, respectively. The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

Main findings: The results of the study showed found that the context, input factors, process, and product of the curriculum, as perceived by administrators and instructors, graduates, students and educates' employers were at a high level. The curriculum objectives were consistent with desire and emphasis clearly on administration and research. The curriculum structure was appropriate and consistent with objectives. The input factors and process of curriculum were appropriate. As for productivity, the graduates had good characteristics and performance well in accordance with the desire of administrators, instructors, graduates, and graduates' employers. The graduates were successful in their jobs and were the good model for the students. The curriculum should be improved in 1) curriculum structure adding on the practicum course which students are able to follow the high-level nurse managers; 2) adjusting some courses, and specify the scope of the thesis topic for students; 3) reducing course number to early start doing thesis; and 4) adjusting context such as privacy room for thesis consultation, constantly providing services by staff with equity, checking the availability of teaching equipment; and developing the academic activities amongst alumni, students, and lecturers.

Conclusion and recommendation: The results of this study are able to apply for improvement of this curriculum to serve the need of involving persons, promote the learning skills in 21st Century in accordance with the quality assurance.

Keywords: Curriculum evaluation, Curriculum of Doctor of Philosophy in Nursing Management, CIPP Model

Journal of Nursing Science Christian University of Thailand. 2021, 8(2), 54-75

*Research funding from the Christian University of Thailand

**Associate Professor, College of Nursing, Christian University of Thailand

***Professor, College of Nursing, Christian University of Thailand

****Assistant Professor, College of Nursing, Christian University of Thailand

*****Instructor, College of Nursing, Christian University of Thailand

Corresponding author, e-mail: areepatcharaporn@gmail.com Tel. 0632349697

Received: 13 July 2021, Revised: 24 September 2021, Accepted: 9 October 2021

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านเทคโนโลยีซึ่งเป็นการประยุกต์นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ และก่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย (International Development Research Center, 2020) การพัฒนาด้านต่างๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนในทุก ระดับด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555; Keswani, Banerjee, & Patni, 2020) หลักสูตรระดับคุชชีบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในเนื้อหาที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง อาศัยทักษะการคิดขั้นสูง (Critical thinking) และนำความรู้ที่หลากหลายมาบูรณาการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำทักษะในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ (เพชร บุตสีทา, 2564) ทักษะที่จำเป็นในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) อ่านออก (Reading) 2) เขียนได้ (Writing) 3) คิดเลขเป็น (Arithmetics) 4) คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณและแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) 5) สร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation) 6) เข้าใจความต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) 7) ร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork and leadership) 8) สื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, information, and media literacy) 9) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร (Computing, and ICT Literacy) และ 10) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and learning skills) (วิจารณ์ พานิช, 2556) ดังนั้นการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงให้ทันกับการพัฒนา ด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้น การพัฒนาหลักสูตรที่ดีจึงต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย และต้องเป็นไปตามขั้นตอนและให้สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวง ศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนา หลักสูตรอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2558) จึงมีความจำเป็นในการ ประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพหรือพัฒนา หลักสูตรให้ทันสมัยอันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพภายในและภายนอกหรือการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตาม พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 34 ให้มีระบบ ประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาตามข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือ ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการพยาบาล ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน เป็นหลักสูตร ที่มีจุดเน้นที่การผลิตผู้นำทางการพยาบาลทั้งผู้นำ ด้านการบริหารในสถาบันการศึกษาพยาบาล องค์กร บริการสุขภาพ และองค์กรการพยาบาลทั้งภาครัฐ

และภาคเอกชน ให้มีความสามารถตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2552 ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนี้ครบรอบ 5 ปีในปีการศึกษา 2563

มหาวิทยาลัยคริสเตียน ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าว จึงดำเนินการประเมินผลหลักสูตรนี้อย่างเป็นระบบตามแนวทางในการประเมินหลักสูตรของสตาฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam et al, 1971) ที่ประกอบด้วยการประเมินปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context evaluation; C) ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation; I) ซึ่งเป็นการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพห้องเรียน จำนวนอาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) ด้านการประเมินกระบวนการ (Process evaluation; P) ซึ่งเป็นการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ และ 4) ด้านผลผลิต (Product evaluation; P) ซึ่งเป็นการประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับ ความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการทางการพยาบาล ความเป็นผู้นำ

ความสามารถในการวิจัย การใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน การมีคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาวิชาชีพ การประเมินผลหลักสูตรตามแนวทางของสตาฟเฟิลบีม และคณะ นี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน (สน สุวรรณ, 2556; สมพิศ สุขแสน, 2545) แนวทางที่ใช้ประเมินหลักสูตรนี้มีชื่อว่า โมเดลชิปปี้ (CIPP Model) เพื่อจะได้ข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนี้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของหลักสูตรเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษา
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติของอาจารย์ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และปัจจัยหรือทรัพยากรเกื้อหนุนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษา
3. เพื่อประเมินกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตร การวัดผลการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร และการพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษา
4. เพื่อประเมินผลผลิตเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้ชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ สตาฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam et al, 1971) ที่มีชื่อว่า โมเดลชิปปี้ (CIPP Model) เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพื่อประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติของอาจารย์ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และปัจจัยหรือทรัพยากรเกื้อหนุน

3) การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร การวัดผลการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร และการพัฒนานักศึกษา

4) การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาในผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก และดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล มหาวิทยาลัยคริสเตียน และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผลแบบผสมผสาน (Mixed method evaluative research) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน โดยการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต การวิจัยนี้ได้ข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ แหล่งที่ 1 เป็นการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ผู้สำเร็จการศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และแหล่งที่ 2 เป็นการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการโดยการสนทนากลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์จำนวน 8 คน ที่สมัครใจให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและครบถ้วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ผู้สำเร็จการศึกษาหรือดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์

และผู้ใช้วิชาชีพบัณฑิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) มหาวิทยาลัยคริสเตียน จำนวน 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด ประมาณ 39 คน โดยคำนวณจากสูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) 1) ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจำนวน 13 คน โดยเป็นผู้บริหาร 6 คน (ประกอบด้วยตำแหน่ง คณบดี ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดี) และอาจารย์ผู้สอนจำนวน 7 คน 2) นักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์จำนวน 16 คน 3) ดุษฎีบัณฑิตจำนวน 6 คน และ 4) ผู้ใช้วิชาชีพบัณฑิตจำนวน 4 คน

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการคัดเลือกตามคุณสมบัติที่กำหนดดังนี้

1) ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาระดับปริญญาเอกที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ ผู้สำเร็จการศึกษาหรือดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้วิชาชีพบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)

2) สนใจเข้าร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

สำหรับการกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่คัดออกจากการศึกษา (Exclusion criteria) ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้วิชาชีพบัณฑิตที่ไม่ได้ปฏิบัติงาน

อยู่ในช่วงเวลาเก็บข้อมูล เช่น ลาป่วย ลากิจ และลาคลอด เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ที่เกี่ยวกับการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 6 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) แบบสอบถามนี้เป็นชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามทั้งหมด 109 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามประเมินด้านบริบท 4 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า 66 ข้อ และด้านกระบวนการ 39 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราวัด ประมาณค่า 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด (5) หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด

เห็นด้วยมาก (4) หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมาก

เห็นด้วยปานกลาง (3) หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบปานกลาง

เห็นด้วยน้อย (2) หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อย

เห็นด้วยน้อยที่สุด (1) หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด เท่ากับ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ สำหรับการแปลผลคะแนนนั้น เมื่อได้คะแนนการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการแล้วได้นำคะแนนของแบบสอบถาม โดยรวมไปแปลผลเป็น 5 ระดับ โดยคิดจากคะแนน จากผลรวมของคะแนนทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อคำถาม จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ (Burns & Grove, 2009) คะแนน 4.51-5.00 มีระดับมากที่สุด คะแนน 3.51-4.50 ระดับมาก คะแนน 2.51- 3.50 ระดับปานกลาง คะแนน 1.51-2.50 ระดับต่ำ และคะแนน 1.00-1.50 มีระดับต่ำที่สุด

ชุดที่ 3 แบบประเมินผลผลิตหรือประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา โดยแบบสอบถามนี้เป็นชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานมี ข้อคำถามทั้งหมด 49 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็น มาตรวัด ประมาณค่า 5 ระดับ การให้คะแนน และการ แปลผลคะแนนเช่นเดียวกับแบบสอบถามชุดที่ 2

ชุดที่ 4 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการดุขุฎิบัณฑิตของสถานประกอบการ จากผู้ใช้ดุขุฎิบัณฑิต แบบสอบถามนี้เป็นชุดข้อ คำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามการทบทวนกรรมที่ เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ซึ่งมีลักษณะ

คำตอบและการให้คะแนนเช่นเดียวกับแบบสอบถาม ชุดที่ 2

ชุดที่ 5 แบบข้อคำถามเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้ สำหรับการสนทนากลุ่ม ในประเด็นต่างๆ คือ 1) จุดเน้นของหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) ผู้สอนหรือวิธีการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 5) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน 6) การจัดกิจกรรมการ พัฒนานักศึกษาในด้านอื่นที่สนใจ 7) แนวคิดหรือ ตัวแปรทางการบริหารที่นักศึกษาสนใจ 8) ความ คิดเห็นต่อรายวิชาต่างๆในหลักสูตร 9) จำนวน หน่วยกิตในหลักสูตร และ 10) ประเด็นบริหาร ทางการพยาบาลที่นักศึกษาสนใจ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ 2) แบบประเมินผลผลิตหรือประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา และ 3) แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการดุขุฎิบัณฑิตของสถาน ประกอบการให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่าดัชนี ความตรงของเนื้อหา (Content validity index [CVI]) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.90, 0.90 และ 0.90 ตามลำดับ

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ 2) แบบประเมินผลผลิตหรือประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา และ 3) แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการวิชาชีพบัณฑิตของสถาน ประกอบการที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงตาม ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับ ผู้ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98, 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน เลขที่ บ. 16/2562 ผู้วิจัย ดำเนินการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยโดยแนะนำ ตนเอง แจ้งเบื้องต้นถึงความสมัครใจในการเข้าร่วม การวิจัย อธิบายให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและประโยชน์ของการวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกถึงการถูกคุกคาม ทางด้านจิตใจมากเกินไป ในขณะที่เข้าร่วมการวิจัย สามารถถอนตัว หรือยกเลิกในการเข้าร่วมวิจัยได้ ทุกขั้นตอน หากปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยก็ ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างถือเป็นความลับและ นำเสนอข้อมูลเป็นไปในภาพรวม พร้อมทั้งเปิด โอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ ภายหลังกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้าร่วมวิจัยด้วยจึง ให้ลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัย คริสเตียนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการ วิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1.1 ภายหลังแนะนำตนเองในฐานะ ผู้วิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ และการพิทักษ์สิทธิ และ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้ อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง เข้าใจลำดับขั้นตอนในการตอบแบบสอบถาม ใช้ เวลาในการตอบคำถามประมาณ 30 นาที

1.2 เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและแจ้ง สิ้นสุดการเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธี ทางสถิติ

2. การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยได้แนะนำตัว ชี้แจง และแจ้ง วัตถุประสงค์ พร้อมทั้งแจ้งการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่ม

ตัวอย่าง รวมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

2.2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คนร่วมประชุมกลุ่มพร้อมกัน ผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการตอบคำถามและใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 90 นาที

2.3 เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและแจ้งสิ้นสุดการเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการประเมินฯ ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และแสดงจำนวน ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพถูกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง มี 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา และกลุ่มนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยคริสเตียนซึ่งแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้บริหารและอาจารย์จำนวน 13 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ

84.60) มีอายุมากกว่า 40 ปี (ร้อยละ 92.30) และมีตำแหน่งงานเป็นผู้บริหาร (ร้อยละ 46.20) และเป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวน 7 คน (ร้อยละ 53.80) 2) ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 6 คนเป็นเพศหญิงทั้งหมด (ร้อยละ 100) และทั้งหมดมีอายุมากกว่า 40 ปี และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนโดยมีตำแหน่งงานเป็นอาจารย์ (ร้อยละ 66.70) และ 3) นักศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.80) เป็นเพศหญิง ทั้งหมดมีอายุมากกว่า 40 ปี (ร้อยละ 100) และมีอาชีพบรรณาธิการ (ร้อยละ 50.00) รองลงมามีอาชีพลูกจ้างโรงพยาบาลเอกชน 5 คน (ร้อยละ 31.20) มีตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารโรงพยาบาล 4 คน (ร้อยละ 25.00) และพยาบาลวิชาชีพ 4 คน (ร้อยละ 25.00)

นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเมื่อตัดสินใจสมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 87.50) ได้ศึกษาและพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรกับลักษณะงานก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอย่างละเอียด (ร้อยละ 68.80) สำหรับเป้าหมายในการศึกษาต่อคือ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิในหน้าที่การงานมากที่สุด (ร้อยละ 81.20) รองลงมาคือ ต้องการเป็นนักวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ (ร้อยละ 43.80) สำหรับการสืบหาแหล่งข้อมูลที่ทำให้รู้จักมหาวิทยาลัยฯ นักศึกษารู้จักมหาวิทยาลัยฯ ผ่านทางสื่อเว็บไซต์ (Website) มากที่สุด (ร้อยละ 43.80) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเป้าหมายและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป้าหมายในการศึกษาต่อ (ตอบได้หลายข้อ)		
ต้องการเพิ่มคุณวุฒิในหน้าที่การงาน	13	81.20
ต้องการเป็นนักวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่	7	43.80
ต้องการเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาบริหารการพยาบาล	6	37.50
ต้องการเป็นนักวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่	5	31.20
ต้องการเพิ่มคุณวุฒิเพื่อหาโอกาสเปลี่ยนงาน	4	25.00
แหล่งที่ทำให้รู้จักมหาวิทยาลัยคริสเตียน (ตอบได้หลายข้อ)		
สื่อทางเว็บไซต์	7	43.80
รุ่นพี่	2	12.50
คนบดต้นสังกัด	2	12.50
ผลงานของคณาจารย์มหาวิทยาลัย	1	6.25
เพื่อน	1	6.25
ผลงานบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย เช่น โครงการอบรม	1	6.25
ระยะสั้น ประชุม สัมมนา		
อาจารย์มหาวิทยาลัย	1	6.25
การประชุมสัมพันธ์หลักสูตรโดยอาจารย์มหาวิทยาลัย	1	6.25

2. บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ
ผลผลิตของหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)
ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นใน
ภาพรวมเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า และ
กระบวนการของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ ผู้บริหาร
และอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษาอยู่ใน
ระดับมากเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม

2.1 ด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของทั้ง
3 กลุ่ม และโครงสร้างของหลักสูตรมีความ
เหมาะสมหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตรโดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษาอยู่ใน
ระดับมากเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ปัจจัยนำเข้ามี
ความเหมาะสม ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านเนื้อหาของหลักสูตรในหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเอก หมวดวิทยานิพนธ์ และหมวดวิชาเสริมพื้นฐานมีความเหมาะสม โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหมวด

2.2.2 ด้านคุณลักษณะอาจารย์เกี่ยวกับจำนวนอาจารย์ในหลักสูตร ความรู้ความสามารถและทักษะของอาจารย์ และทัศนคติของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด เช่นกัน

2.2.3 ด้านคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับมาก ผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2.4 ด้านปัจจัย/ทรัพยากรเกื้อหนุนให้เกิดคุณภาพการเรียนการสอนพบว่า มีความเหมาะสม โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม

2.3 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วยด้านการเรียนการสอนในหลักสูตร ด้านกระบวนการวัดผลการเรียนรู้การเรียนการสอนในหลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านกระบวนการพัฒนานักศึกษามีความเหมาะสม โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับมากทุกด้านของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการของหลักสูตรดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)

	ผู้บริหารและอาจารย์			ผู้สำเร็จการศึกษา			นักศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. บริบทของหลักสูตร									
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.36	0.67	มาก	4.17	0.41	มาก	4.45	0.47	มาก
โครงสร้างของหลักสูตร	3.71	0.69	มาก	4.17	0.41	มาก	4.36	0.61	มาก
2. ปัจจัยนำเข้า: ด้านที่ 1 เนื้อหาของหลักสูตร									
หมวดวิชาบังคับ (16 หน่วยกิต)	4.24	0.72	มาก	4.35	0.46	มาก	4.53	0.49	มาก
หมวดวิชาเอก (15 หน่วยกิต)	4.48	0.48	มาก	4.53	0.24	มาก	4.78	0.37	มาก
หมวดวิทยานิพนธ์	4.62	0.51	มากที่สุด	4.33	0.52	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน	4.00	0.73	มาก	4.06	0.25	มาก	4.52	0.60	มากที่สุด
2. ปัจจัยนำเข้า: ด้านที่ 2 คุณลักษณะอาจารย์									
จำนวนอาจารย์ในหลักสูตร	3.79	0.73	มาก	3.56	0.27	มาก	3.81	0.53	มาก
ความรู้ความสามารถและทักษะของอาจารย์	4.29	0.47	มาก	4.18	0.38	มาก	4.40	0.49	มาก
ทัศนคติของอาจารย์ในหลักสูตร	4.63	0.39	มากที่สุด	4.70	0.25	มากที่สุด	4.54	0.46	มากที่สุด
2. ปัจจัยนำเข้า: ด้านที่ 3 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา									
คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	4.40	0.49	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด	4.33	0.38	มาก
ความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เข้าศึกษา	4.36	0.55	มาก	4.54	0.46	มากที่สุด	4.39	0.53	มาก
2. ปัจจัยนำเข้า: ด้านที่ 4 ปัจจัย/ทรัพยากรเกื้อหนุน									
ปัจจัย/ทรัพยากรเกื้อหนุนให้เกิดคุณภาพการเรียนการสอน	4.13	0.52	มาก	4.35	0.61	มาก	4.26	0.77	มาก
3. กระบวนการ									
ด้านที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร	4.41	0.43	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด	4.45	0.56	มาก
ด้านที่ 2 กระบวนการวัดผลการเรียนรู้การเรียนการสอนในหลักสูตร	4.45	0.50	มาก	4.53	0.56	มากที่สุด	4.41	0.61	มาก
ด้านที่ 3 การบริหารหลักสูตร	4.46	0.55	มาก	4.54	0.46	มากที่สุด	4.37	0.48	มาก
ด้านที่ 4 กระบวนการพัฒนานักศึกษา	4.47	0.42	มาก	4.43	0.56	มาก	4.32	0.57	มาก
โดยรวม	4.33	0.40	มาก	4.40	0.34	มาก	4.41	0.45	มาก

สำหรับผลผลิตหรือคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการดุชฎิบัณฑิตของสถานประกอบการจากผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตจากหลักสูตรดุชฎิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

2559) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหรือดุชฎิบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานดีและตรงตามความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิต โดยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้ง 3 กลุ่ม (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหรือดุชฎิบัณฑิตจากหลักสูตรดุชฎิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)

	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ผู้บริหารและอาจารย์ (n=13)	4.40	0.41	มาก
ผู้สำเร็จการศึกษา (n=6)	4.21	0.26	มาก
ผู้ใช้บัณฑิต (n=4)	4.50	0.32	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีดังนี้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 8 คน ได้ข้อมูลดังนี้

3.1 บริบทของหลักสูตร

วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรมีวัตถุประสงค์และจุดเน้นค่อนข้างชัดเจนในหลักการบริหารและเน้นการวิจัย โดยมีนักศึกษาจำนวน 2 ราย ให้ข้อมูลว่า “หลักสูตรมีความทันสมัย เน้นการเข้าสู่ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรพยาบาล” นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “โครงสร้างของหลักสูตรเหมาะสมดี มีการเรียน course work ระยะเวลา 1 ปี กับ 2 ภาคการศึกษา

ทำให้ได้เนื้อหาทฤษฎีที่ครอบคลุม” และมองว่าการมีรายวิชาวิทยานิพนธ์ ที่แบ่งเป็นวิทยานิพนธ์ 3 ถึง 8 จะช่วยกำกับติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาได้ ทั้งนี้ นักศึกษาทุกคนมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และความสนใจเริ่มต้นจากการมองสภาพปัญหาจากสถานการณ์ที่ตนเองสนใจ โดยส่วนใหญ่พัฒนาจากบริบทของสถานการณ์การทำงานของตนเอง” นักศึกษาจำนวน 3 คน ให้ความเห็นว่า “หลักสูตรเน้นพัฒนาให้เรามีภาวะผู้นำ และได้เรียนรู้ภาวะผู้นำหลายๆ รูปแบบ” นักศึกษาจำนวน 5 คน ให้ข้อมูลว่า “หลักสูตรมีการบูรณาการองค์ความรู้ทั้งหมด ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากการทำวิทยานิพนธ์” นอกจากนี้มีนักศึกษา 2 คน ที่อยากให้หลักสูตรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาลโดย

แสดงความคิดเห็นว่า “อยากให้หลักสูตรจัดให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชั้นนำ ที่มีผู้บริหารการพยาบาลระดับสูงที่มีประสบการณ์ หรือการได้ติดตามผู้บริหารโดยให้เลือกผู้บริหารที่เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด โดยอาจฝึกเป็นสัปดาห์หรือเดือนไม่ใช่หนึ่งวัน หลังการฝึกปฏิบัติควรนำประสบการณ์มาอภิปรายร่วมกัน และวิพากษ์ในด้านประเด็นหรือแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการพยาบาล การได้ฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาลจะช่วยให้นักศึกษาที่มาจากสถาบันการศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้การฝึกปฏิบัติจริงในการบริหารการพยาบาล จะทำให้มีมุมมองในเรื่องของสถานการณ์การบริหารในองค์กรได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสามารถมองเห็นสถานการณ์และปัญหาการบริหารการพยาบาลที่ชัดเจน” นอกจากนี้มีนักศึกษา 1 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “หลักสูตรควรมีการบูรณาการความรู้จากศาสตร์สาขาอื่นๆ เช่น มุมมองของธุรกิจเข้ามาผสมผสานด้วยซึ่งดี ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนวิทยานิพนธ์ของที่นี่เป็นจุดแข็งจริง และที่อาจารย์มีการกำกับงานวิจัยที่แข็งแกร่งมาก”

3.2 ปัจจัยนำเข้า

ด้านที่ 1 เนื้อหาของหลักสูตร:

นักศึกษามีความเห็นว่ เนื้อหาในหลักสูตรในรายวิชาแกนหรือวิชาบังคับมีความเหมาะสม โดยนักศึกษา 1 คน เสนอความคิดเห็นว่า “ในวิชาแกนของหลักสูตรเป็นวิชามีประโยชน์ มีความสำคัญต่อการบริหาร” นักศึกษาอีก 1 คน มีมุมมองว่า “ทุกวิชามีความสำคัญและเห็นด้วยกับรายวิชาแกนหรือวิชาบังคับของหลักสูตรนี้ แต่อาจต้องทำให้เข้าใจในเนื้อหาเพิ่มเติมขึ้นอีก เช่น

รายวิชาสัมมนาปรัชญากับรายวิชาสัมมนากรอบความคิดซึ่งเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาควรจะมีการปรับเนื้อหาเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้นที่ผ่านมานักศึกษาจะมีความเข้าใจมากขึ้นในช่วงการทำวิทยานิพนธ์” นักศึกษา 1 คน เสนอความคิดเห็นว่า “ไม่จำเป็นต้องเอารายวิชาใดวิชาหนึ่งออกเพราะเนื้อหาไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกัน แต่มีบางรายวิชาที่ยาก เช่น เทคโนโลยีสำหรับพยาบาล อาจต้องปรับให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่าย” อย่างไรก็ตามมีนักศึกษา 1 คน ที่มีมุมมองว่า “มีรายวิชาบางวิชาที่ไม่เน้นในเรื่องการบริหารการพยาบาลแต่เป็นในเชิงธุรกิจเสียมากกว่า และเนื้อหาบางเนื้อหาสามารถตัดออกได้”

อย่างไรก็ตามนักศึกษาบางคนเห็นว่า “ควรลดจำนวนวิชาลงมาให้เรียนน้อยลง ให้เข้าถึงวิทยานิพนธ์เร็วขึ้น ช่วงเรียนสนุก คู่มือมีความสำคัญมาก และได้ประโยชน์แต่พอการเข้าสู่วิทยานิพนธ์ ควรทำให้เข้าสู่วิทยานิพนธ์เร็วขึ้น” นักศึกษา 1 คน เสนอว่า “รายวิชาวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควรรวมกัน”

ในด้านรายวิชาเสริมพื้นฐาน นักศึกษา 1 คน ให้ข้อเสนอแนะว่า “วิชาภาษาอังกฤษ ไม่มีรูปแบบการสอนที่ชัดเจน ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนที่เปลี่ยนไป ไม่ควรเน้นไวยากรณ์ (Grammar) มากเกินไป ควรนำเรื่องเกี่ยวกับทางบริหารการพยาบาลมาสอนมากๆ บางตอน (Session) เหมือนต้องเรียนแบบนักศึกษาปริญญาตรีเรียนระดับปริญญาโทต่อเอกเหมือนเรียนซ้ำในแบบเดิม” นักศึกษา 1 คน ให้ความคิดเห็นว่า “อาจารย์ที่เป็นตัวอย่างในการสอนที่ดีคืออาจารย์ ดร. อาร์ตูโร่” นักศึกษา ทุกคนเสนอแนะว่า “ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ควรเน้นในเรื่อง

ทักษะการอ่านวารสารวิชาการ บทคัดย่องานวิจัย มากกว่า ควรสอนให้นักศึกษาเขียนบทคัดย่อ งานวิจัยที่เป็นภาษาอังกฤษได้” และสำหรับ รายวิชาการเขียนเอกสารวิชาการ นักศึกษาให้ ความคิดเห็นว่าเป็นวิชาที่จำเป็นเพราะเป็น พื้นฐานในการนำไปสู่วิทยานิพนธ์และอื่นๆ และ ควรมีการปรับปรุงพื้นฐานให้ใกล้เคียงกัน เพื่อต่อยอด ในวิชาอื่นได้

ด้านที่ 2 คุณลักษณะอาจารย์:

นักศึกษา ทุกคนมีความคิดเห็นว่าเป็นอาจารย์ ผู้สอนมีความเหมาะสม ตั้งใจในการสอน เนื้อหาที่ สอนสามารถนำมาใช้ในการทำงานได้ มีนักศึกษา 1 คน ที่มีข้อเสนอแนะว่า “ควรมีการเสริมอาจารย์ พิเศษในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ เรียนรู้กับมุมมองภายนอก” อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเป็น “อาจารย์ พิเศษ บางท่านสอนได้ตรงประเด็น บางท่านใช้ มุมมองของท่านสอน บางทีแค่รับรู้ข้อมูลใหม่ๆ แต่ไม่ได้ใช้ต่อเนื่องของวิชานั้นๆ”

ในด้านของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ นักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็น อาจารย์กำหนดขอบเขต (Scope) หัวข้อ วิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษา บางครั้งหัวข้อที่ นักศึกษาได้ตรงกันกับเพื่อน “อยากให้มีการ กำหนดหัวข้อให้กับนักศึกษาเลยเพื่อจะได้หัวข้อ ไม่ซ้ำกัน เพราะเมื่อทำไปแล้วจะถอนตัวลำบาก เพราะไปหาทฤษฎียาก ควรให้นักศึกษาทุกคนรู้ว่า แต่ละคนทำอะไร ในการทำวิจัยนักศึกษาต้องยึด ทฤษฎี ดังนั้นถ้านักศึกษารู้ทฤษฎีที่ใช้เป็นแนว ทางการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่แรกนักศึกษาจะยึด ทฤษฎีไว้มาก่อนเพราะเป็นการ Test theory กับ สร้าง Theory เนื่องจากถ้ามีทฤษฎีที่สนใจแล้วจะ

ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ต่อไปได้ง่ายขึ้น” ส่วน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษามีความ คิดเห็นว่า “อาจารย์สามารถให้แนวทางให้ นักศึกษาสามารถหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้และ นักศึกษาต้องมีความพร้อมในการพบอาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีประสบการณ์และต้อง มีความรู้ที่จะนำนักศึกษาได้”

ด้านที่ 3 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา:

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า นักศึกษาที่เรียนใน หลักสูตรมีความเหมาะสม และส่วนใหญ่เป็นผู้ บริหารการพยาบาล และเป็นอาจารย์ในสถาบัน ทางพยาบาล นักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็น ได้มาเรียนในระดับปริญญาเอก ทำให้ได้เครือข่าย ได้เพื่อนต่างสถาบันที่เป็นผู้บริหาร ได้เรียนรู้และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน”

ด้านที่ 4 ปัจจัย/ทรัพยากร

เงื่อนไข: สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

การอำนวยความสะดวกในการ เรียนการสอนดีทุกๆ ด้าน ในช่วงก่อนๆ มีตำรา (Text book) น้อยและไม่ค่อยทันสมัย (Update) แต่ปัจจุบันก็มีเพียงพออาจเป็นเพราะอาจารย์ แนะนำหนังสือใหม่เข้ามาจำนวนหนึ่ง นอกจากนี้ ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยที่มีไม่สามารถค้นคว้า ข้อมูลบางอย่างได้ ต้องไปหาจากฐานข้อมูลของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควร ต้องเพิ่มฐานข้อมูลบางอย่างหรือสร้างเครือข่าย กับสถาบันการศึกษาอื่นในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ในฐานข้อมูลอื่นๆ

ห้องวิทยานิพนธ์ที่จัดให้นักศึกษา มีข้อจำกัดด้านความเป็นส่วนตัวในการพบกับ อาจารย์ที่ปรึกษา และการให้บริการของเจ้าหน้าที่

แก่นักศึกษาปริญญาเอกควรมีความสม่ำเสมอและเท่าเทียม นอกจากนี้การบริการคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดที่ศูนย์ศึกษายามฯ ควรมีการให้บริการเช่นเดิม และการใช้เครื่องปรับอากาศในห้องพักของนักศึกษาที่มีขนาดใหญ่ควรมีข้อปฏิบัติสำหรับนักศึกษาด้วย

การจัดห้องเรียนมีการจัดการที่ดี ควรมีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้สามารถใช้งานได้ดีและมีความพร้อมอยู่เสมอ

การจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในด้านอื่นที่สนใจ

นักศึกษาได้ให้ความเห็นว่าควรมีการพัฒนาวิชาการร่วมกันระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และอาจารย์โดย 1) ควรจัดให้มีโปรแกรมหลังปริญญาเอก (Post-doctoral program) หรืออาจมีแคมป์ทางวิชาการร่วมกัน 2) ควรมีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมร่วมกันจะได้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์และเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้คนอื่นได้รู้จักนักศึกษาปริญญาเอก 3) จัดแคมป์วิจัย (Research camp) ร่วมกัน และ 4) ควรให้มีการประชุมวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สมาคมศิษย์เก่าฯ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนส่วนของกิจการนักศึกษาได้ โดยการจัดประชุมวิชาการหรือทำวิจัยร่วมกัน จะทำให้ทีมของบัณฑิตศึกษาแข็งแกร่งยิ่งขึ้น สำหรับกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาดำเนินการได้ดีแล้ว

3.3 กระบวนการเรียนการสอน

นักศึกษามีความคิดเห็นว่ากระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบ online มีนักศึกษา 1 คน มีความคิดเห็นว่า “การสอน

แบบ online ทำให้ได้เข้าถึงการเรียนในระดับปริญญาเอกได้ และได้ใกล้ชิดกับอาจารย์มากขึ้น อาจารย์ทุกท่านให้เวลากับนักศึกษา แม้ว่าจะเป็นเวลานานกว่าเวลาทำงานปกติ และลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้มาก” แต่นักศึกษาบางคนมีความคิดเห็นว่า ในบางรายวิชามีงานมอบหมายมากเกินไป และถ้าหลายรายวิชามอบหมายงานมากจะทำให้เขามีภาระงานมาก ซึ่งจะไม่สามารถทำได้นั้น เพราะต้องทำงานประจำ ส่วนการวัดผลนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว

3.4 ผลผลิตของหลักสูตร

นักศึกษามีความคิดเห็นว่า รุ่นพี่เป็นแบบอย่างที่ดีเพราะ รุ่นพี่หลายคนสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ การเห็นรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละรุ่นเป็นแรงบันดาลใจทำให้ตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะสำเร็จการศึกษา

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาในหลักสูตรต่างๆ มีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอหรือทุก 5 ปี เพื่อให้ทันสมัยอันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) และควรปรับให้เหมาะสมตามการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) การพัฒนาหลักสูตรที่ประสบผลสำเร็จควรทราบปัญหาและสถานการณ์ในการดำเนินงานของหลักสูตรที่ผ่านมา และแนวคิดที่นิยมนำมาประยุกต์ในการประเมินผลหลักสูตร เช่น การประเมินหลักสูตรของสตาฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam et al,

1971) ที่ประกอบด้วย การประเมินปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context evaluation: C) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation: I) 3) ด้านการประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) และ 4) ด้านผลผลิต (Product evaluation: P) ดังนั้นการอภิปรายผลของการวิจัยครั้งนี้ได้อภิปรายผลตามคำถามการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการ มีจุดเน้นค่อนข้างชัดเจนกับการบริหารและการวิจัย และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร 2) ด้านคุณลักษณะอาจารย์ 3) ด้านคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และ 4) ด้านปัจจัย/ทรัพยากรเกื้อหนุนให้เกิดคุณภาพการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกอบด้วย 1) การเรียนการสอนในหลักสูตร 2) กระบวนการวัดผลการเรียนรู้การเรียนการสอนในหลักสูตร 3) การบริหารหลักสูตรและ 4) กระบวนการพัฒนานักศึกษามีความเหมาะสม และด้านผลผลิตซึ่งผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานดีและตรงตามความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้วิชาชีพ โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา นักศึกษา และผู้ใช้วิชาชีพต่อประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การประเมินผลหลักสูตรนี้อยู่ในระดับมากหรือมากที่สุด และนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเด็นของหลักสูตรที่ควรปรับปรุงเกี่ยวข้องกับ 1) การ

ได้ติดตามผู้บริหารทางการพยาบาลระดับสูงที่มีประสบการณ์เป็นตัวอย่าง 2) การปรับปรุงการเรียนการสอนบางรายวิชาให้มีเนื้อหาที่เข้าใจง่ายขึ้น มีรูปแบบการสอนที่ชัดเจน มีการกำหนดขอบเขตของหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษา 3) การลดจำนวนรายวิชาเพื่อนักศึกษาเริ่มทำวิทยานิพนธ์เร็วขึ้น 4) การจัดห้องวิทยานิพนธ์ที่มีความเป็นส่วนตัวในการพบกับอาจารย์ที่ปรึกษา มีเจ้าหน้าที่ให้บริการสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนให้ใช้งานได้ดี และมีความพร้อมอยู่เสมอ และการพัฒนาวิชาการร่วมกันกับศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และอาจารย์

จากผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษาเกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บริบทของหลักสูตรในด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ดี มีจุดเน้นค่อนข้างชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารและการวิจัย

2. ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในด้านเนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติผู้สอน คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และปัจจัย/ทรัพยากรเกื้อหนุนซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปทุกด้าน (ตารางที่ 1) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี แต่อย่างไรก็ตามด้านเนื้อหาของหลักสูตรควรเพิ่ม

การปฏิบัติโดยการให้นักศึกษาได้ติดตามผู้บริหารทางการพยาบาลระดับสูงที่มีประสบการณ์เป็นตัวอย่างหรือรูปแบบและมีมุมมองของธุรกิจเข้ามาผสมผสานด้วย รวมทั้งมีการลดจำนวนวิชาเพื่อให้เข้าถึงวิทยานิพนธ์เร็วขึ้น นอกจากนี้จำนวนของอาจารย์ผู้สอนควรมีจำนวนเพิ่มขึ้น

3. กระบวนการของหลักสูตร ประกอบด้วย กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร กระบวนการวัดผลการเรียนรู้การเรียนการสอนในหลักสูตร กระบวนการบริหารหลักสูตร และกระบวนการพัฒนานักศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน (ตารางที่ 2) แสดงให้เห็นว่ากระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของมาเรียม นิลพันธุ์, อรพิน สิริสัมพันธ์, วิสาข์ จิตวิวัฒน์, วิสูตร โพธิ์เงิน และอภิมาส มากจ้อย (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และพบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนี้ในรายวิชาเสริมพื้นฐานควรมีการปรับวิธีการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาภาษาอังกฤษ ที่ควรมีรูปแบบการสอนที่ชัดเจนไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอาจารย์ผู้สอน และไม่ควรเน้นไวยากรณ์ (Grammar) มากเกินไป และรายวิชาแกนหรือวิชาบังคับของหลักสูตร เช่น รายวิชาสัมมนาปรัชญากับรายวิชาสัมมนากรอบความคิด ควรมีการปรับเนื้อหาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจง่าย รวมทั้งรายวิชา

วิทยานิพนธ์ที่อาจารย์ควรกำหนดขอบเขต (Scope) หัวข้อวิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษาเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนระหว่างนักศึกษาด้วยกัน นอกจากนี้ควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ห้องวิทยานิพนธ์ที่มีความเป็นส่วนตัวในการพบกับอาจารย์ที่ปรึกษา ห้องสมุดที่ศูนย์ศึกษาศยามฯ ควรมีการบริการคอมพิวเตอร์เช่นเดิมเพื่อให้นักศึกษาใช้ในการสืบค้นข้อมูล และมีการตรวจสอบอุปกรณ์ในห้องเรียนเพื่อใช้งานเป็นประจำ เป็นต้น ในด้านการพัฒนานักศึกษานั้นควรจัดกิจกรรมการพัฒนาวิชาการร่วมกันกับศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และอาจารย์ในรูปแบบโปรแกรมหลังปริญญาเอก แคมป์ทางวิชาการ และประชุมวิชาการ นอกจากนี้ควรมีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมร่วมกัน และจัดแคมป์วิจัยร่วมกัน

4. ผลผลิตของหลักสูตร

ผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นในคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาเรียม นิลพันธุ์, อรพิน สิริสัมพันธ์, วิสาข์ จิตวิวัฒน์, วิสูตร โพธิ์เงิน และอภิมาส มากจ้อย (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และพบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาที่ได้รับนี้ยังแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและอาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่ ดุษฎีบัณฑิตมี

คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร นักวิจัย นักวิชาการ และที่ปรึกษาด้านการบริหารองค์กร 2) ความเป็นผู้นำและสร้างนวัตกรรม การจัดการความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการองค์กรในบริบทของวัฒนธรรมที่หลากหลาย และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร 3) การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ในการบริหารองค์กร และ 4) การพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพสูง และมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดประโยชน์ในการบริหารองค์กร จากผลการประเมินหลักสูตรฯ ครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมและน่าพอใจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้อาจได้ผลที่สอดคล้องและมีความแตกต่างจากการศึกษาอื่นๆ บ้าง เช่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนา วัฒนอมศักดิ์ (Wangthanomsak, 2017) ที่ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556) มหาวิทยาลัยศิลปากร และแตกต่างจากการศึกษาในประเทศอิหร่านที่ได้ทำการประเมินผลหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพเจริญพันธ์ (Reproductive Health PhD Program) พบว่า หลักสูตรนี้มีความเหมาะสมปานกลางทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ (AbdiShahshahania et al, 2015)

ความสำเร็จของการจัดการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ

บริหารการพยาบาลเกิดขึ้นเพราะการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้มีการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีการประเมินกระบวนการและมีการปรับปรุงหรือพัฒนากระบวนการตามกระบวนการ PDCA หรือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ/การทดสอบ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการดำเนินการ/การปรับปรุงแก้ไข (Action) (Deming, 2021) อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) สารของรายวิชาในหลักสูตร โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระในรายวิชาให้มีความก้าวหน้าและเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์สาขา

2) การวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนได้กำหนดระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ควบคุมหัวข้อวิทยานิพนธ์ ให้สอดคล้องกับสาขาวิชาและความก้าวหน้าของศาสตร์ การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการทำวิทยานิพนธ์และการตีพิมพ์ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดการเรียน การสอน

3) การประเมินผู้เรียนโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนได้ประเมินผลการเรียนรู้ ตรวจสอบการประเมินผล การเรียนรู้ของนักศึกษา กำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร และประเมินวิทยานิพนธ์

4) การบริหารและพัฒนาอาจารย์ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีระบบการรับ และแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร การบริหาร อาจารย์ และการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

5) การรับนักศึกษาและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

6) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการควบคุม การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์นักศึกษา การให้ คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ การ พัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้าง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนา ศักยภาพนักศึกษาในการสร้างผลงานวิจัย งาน สร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่สามารถนำองค์ความรู้ ไปใช้ต่อยอดศาสตร์ชาติ

แต่อย่างไรก็ตามก็พบว่าประเด็นที่ควร ปรับปรุงมีดังนี้ 1) โครงสร้างหลักสูตรควรมีวิชา ปฏิบัติที่นักศึกษาได้ติดตามผู้บริหารทางการ พยาบาลระดับสูงที่มีประสบการณ์เป็นรูปแบบ หรือตัวอย่าง 2) การปรับปรุงการเรียนการสอน บางรายวิชาให้เข้าใจง่ายขึ้น มีรูปแบบการสอนที่ ชัดเจน และมีการกำหนดขอบเขตของหัวข้อ วิทยานิพนธ์ให้กับนักศึกษา 3) การลดจำนวน รายวิชาในหลักสูตรเพื่อให้ได้ทำวิทยานิพนธ์เร็วขึ้น 4) การจัดห้องวิทยานิพนธ์ที่มีความเป็นส่วนตัวใน การพบกับอาจารย์ที่ปรึกษา มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ สม่่าเสมอและเสมอภาค จัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ ในการสอนให้ครบอยู่เสมอ และการพัฒนา วิชาการร่วมกันกับศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และ อาจารย์ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรนี้ให้ตรงตามความต้องการ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเหมาะสมตามการ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรจึงมีความ จำเป็นต้องอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ด้านการศึกษา

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาใน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรโดยเพิ่มมุมมองของธุรกิจ เข้ามาผสมผสานด้วย มีการเพิ่มจำนวนของ อาจารย์ผู้สอน และปรับวิธีการเรียนการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษ รายวิชาสัมมนาปรัชญากับ รายวิชาสัมมนากรอบความคิด และรายวิชา วิทยานิพนธ์

2. เป็นแนวทางในการจัดเตรียมบุคลากร และสิ่งสนับสนุนในการจัดการศึกษาหลักสูตร ปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการ พยาบาล เช่น การจัด ห้องวิทยานิพนธ์ที่มีความ เป็นส่วนตัว คอมพิวเตอร์ และการจัดเตรียม อุปกรณ์ในห้องเรียน

3. เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา โดยให้จัดโปรแกรมหลังปริญญาเอก การจัดเสวนา วิชาการ การประชุมวิชาการ การบริการวิชาการ แก่สังคม และการจัดค่ายวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการประเมินผลหลักสูตรนี้ทุก 5 ปี หรือทุกรอบของการปรับปรุงหลักสูตร

2. ควรทำวิจัยติดตามผลเชิงกระบวนการ ของการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ ปรับปรุงแล้ว เพื่อยืนยันผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เพชร บุดสีทา. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <http://fms.kpru.ac.th/pr-all/pr-km/pr-km-2560/4908/>.
- มาเรียม นิลพันธุ์, อรพิน สิริสัมพันธ์, วิสาข์ จิตวิตร, วิสูตร โพธิ์เงิน และอภิมาส มากจ้อย. (2560). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 1198-1216.
- รายงานการประเมินคุณภาพตนเองระดับหลักสูตร. (2563). *หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559*. ปีการศึกษา 2562 (1 กันยายน พ.ศ. 2562 – 31 สิงหาคม พ.ศ. 2563). นครปฐม: คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สน สุวรรณ. (2556). *แบบจำลอง CIPP Model*. สืบค้นจาก <https://suwanlaong.wordpress.com>.
- สมพิศ สุขแสน (2545). *CIPP Model: รูปแบบการประเมินผลโครงการ*. สืบค้นจาก <http://docshare01.ds/cshare.tips/files/5765/57652595.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘*. ราชกิจจานุเบกษา, ๑๓๒, ตอนพิเศษ ๒๙๕ง. สืบค้นจาก <file:///C:/Users/admin/Desktop/2558%20post%20G%202558.PDF>
- AbdiShahshahania, M., Ehsanpourb, S., Yamanic, N., Kohand, S., & Hamidfare, B. (2015). The Evaluation of Reproductive Health PhD Program in Iran: A CIPP Model Approach. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 88-97.
- Burns, N., & Grove, S., (2009). *The practice of nursing research: Appraisal, synthesis, and generation of evidence* (6th ed.). St. Louis: Elsevier.
- Deming, W.E. (2021). *The New Economics for Industry, Government, Education* (3rd ed.). Massachusetts: The MIT Press.
- International Development Research Center. (2020). *Technology and innovation*. Retrived from <https://www.idrc.ca/en/what-we-do/technology-and-innovation>.
- Keswani, B., Banerjee, C., & Patni, P. (2020). *Role Of technology in education: A 21st century approach*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/260342317>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activity. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

- Phattharayuttawat, S., Chantra, J., Chaiyasit, W., Bannagulrote, K., Imaroonrak, S., Sumalrot, T., & Auampradit, N. (2009). An evaluation of the curriculum of a graduate programme in Clinical Psychology. *South East Asian Journal of Medical Education*, 3(1), 14-19.
- Stufflebeam, D. L., Foley, W.J., Gephart, W.J., Guba, E.G., Hammond, R.L., Merriman, H.O. & Provus, M. M. (1971). *Education and decision making*. Itasca, Illinois: Peacock Publisher.
- Wangthanomsak, M. (2017). The Evaluation of the Ph.D Curriculum in Educational Administration (revised 2556 B.E.). *Veridian E-Journal, Silpakorn University International (Humanities, Social Sciences and Arts)*, 10(4), 348-361.